

Praktični sadržaj i komuniciranje informacija o učincima

Koncept i sadržaj izvještaja

Ciljevi

- Pružanje detaljnih smjernica o tome kako informacije o učincima trebaju izgledati u ključnim vladinim izvještajima, tj. struktura, narativna obrazloženja, indikatori, vizualizacija.
- Pružanje općenitih predložaka ključnih izvještaja koji se izrađuju u različitim fazama budžetskog ciklusa, uključujući formate koji podmiruju potrebe različitih korisničkih grupa.
- Ilustriranje i potkrepljivanje smjernica međunarodnim primjerima iz zemalja s naprednim praksama.
- Definiranje ključnih potrebnih koraka koji omogućuju izradu izvještaja, kao što su organizacija podataka i razvoj IT rješenja.

Sadržaj studije – osnovni izvještaji

Smjernice za predstavljanje informacija o učincima u ključnim izvještajima na razini cijele vlade, uključujući sljedeće:

- dokument o budžetskoj politici (npr. srednjoročna budžetska strategija)
- godišnji budžet ili povezani godišnji plan za mjerenje učinaka
- konsolidirani fiskalni izvještaj na kraju godine ili povezani godišnji izvještaj o učincima.

Nisu uključeni izvještaji o učincima koje izrađuju individualna vladina ministarstva i agencije, osim standardiziranih inputa ministarstava i agencija za centralne vladine izvještaje.

Sadržaj studije – preduvjeti za uspjeh

Dio studije odnosit će se na ključne uvjete koji moraju biti uspostavljeni i/ili daljnje korake koje treba poduzeti radi uspostave čvrstog okvira za izvještavanje o učincima, što obuhvaća:

- podmirivanje potreba različitih korisnika izvještaja (javnost, mediji, parlament)
- organizacija i strukturiranje podataka za potrebe analitičkog korištenja
- učinkovita primjena IT-ja (poslovna inteligencija (PI), podatkovna jezera, skladište podataka itd.)
- ekspertiza u oblasti komunikacije i dizajna
- suradnja među ključnim institucijama

Pristup - metodologija

Pregledavanje javno dostupnih materijala, prvenstveno materijala s vladinih internetskih stranica, znanstvenih članaka i studija, te smjernica koje su izradile međunarodne organizacije (MMF, OECD, Svjetska banka).

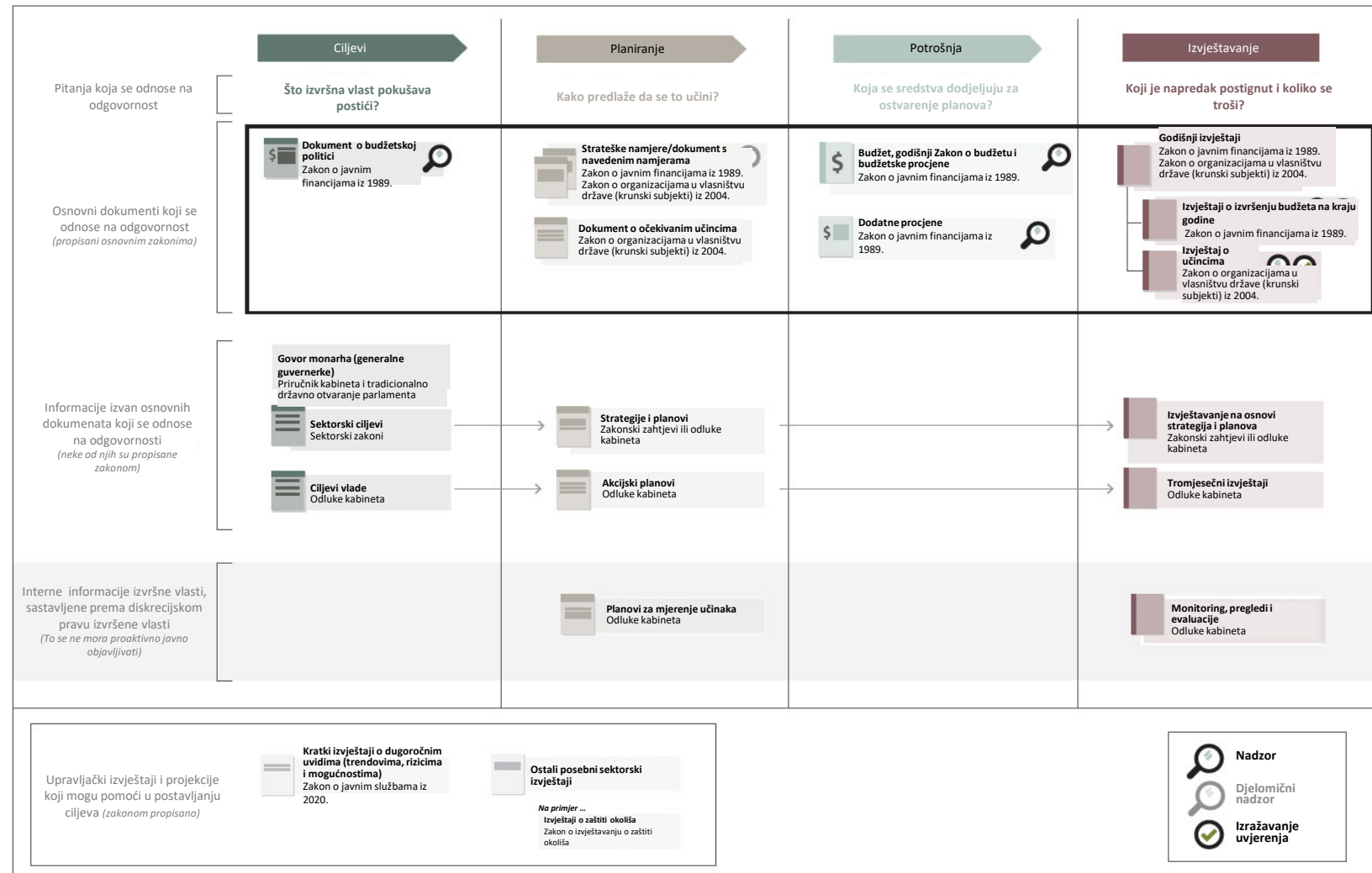
Studije slučaja 2 do 3 zemlje na osnovni direktne suradnje s višim dužnosnicima

- Estonija (potvrđeno)
- Austrija (potvrđeno)
- Ujedinjena Kraljevina (UK) ili Novi Zeland (NZ) (nije potvrđeno).

Osnovni (ključni) i sporedni izvještaji – primjer Novog Zelanda

Slika 1.

Ključni aspekti metodologije izvještavanja izvršne vlasti o svojim učincima

Izvještaji o planiranju budžeta

Novi Zeland – dokument o očekivanim učincima

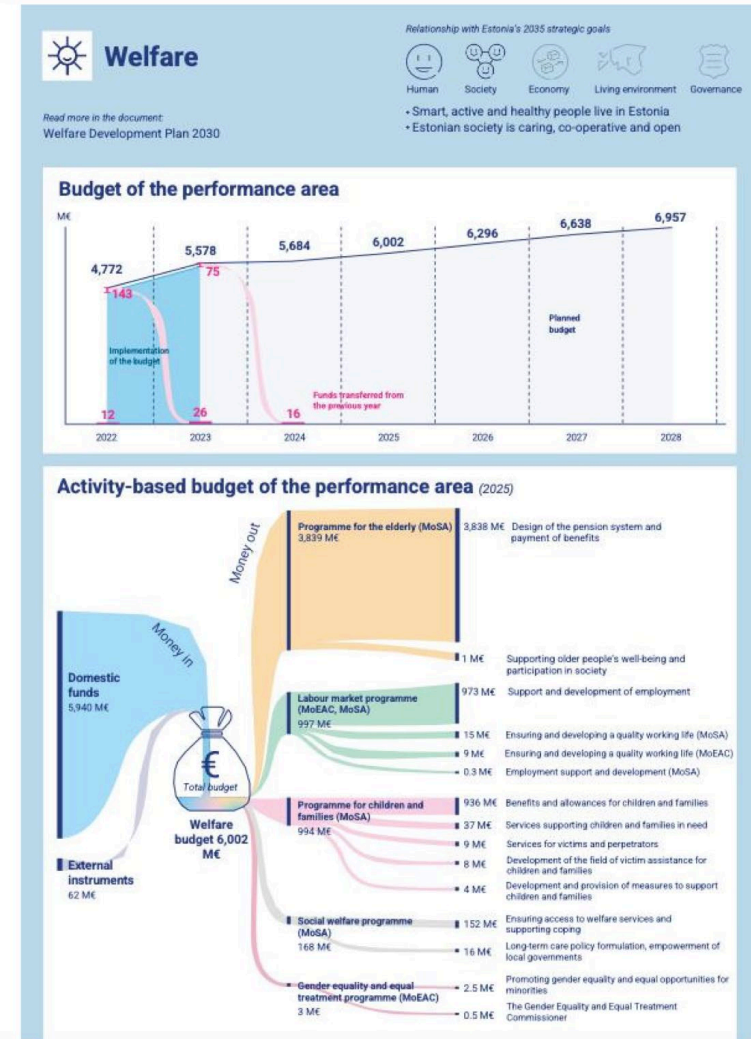
Expected revenue and proposed expenditure	2023/24	2024/25
	Estimated Actual \$ million	Budget \$ million*
Operating revenue		
Revenue – Crown	486	533
Other revenue	0	0
Total operating revenue	486	533
Total operating expense	705**	533
Surplus/(deficit)	(219)	0

*Note includes \$56M funding and expenditure for COVID-19.
**Note includes COVID-19 stock consumed or written-off of 2023M.

Performance measure	Link	2022/23 baseline	2023/24 actual	2023/24 target	2024/25 target (overall target)
Percentage of children fully immunised at 24 months of age	HT VH	New measure ¹	New measure	New measure	84% (95%)
Percentage of children fully immunised at 8 months of age	VH	Māori 69.4% Pacific 82.4% Euro/Other 89.8% Total 83.8%	Māori 66.8% Pacific 80.7% Total 82.7%	95%	95%
Percentage of children fully immunised at 5 years of age	VH	Māori 70.7% Pacific 79.7% Euro/Other 85.1% Total 80.8%	Māori 60.7% Pacific 79% Total 80.5%	95%	95%
Percentage of males and females aged 9-26 years fully immunised for HPV	VH	Māori 32% Pacific 33% Asian 33% Euro/Other 36% Total 35% (Q1 2023/24)	Māori 30.4% Pacific 35.3% Total 38.3%	75%	75%
Percentage of people aged at least 65 years who have completed at least one influenza vaccination	VH	Māori 54% Pacific 52% Asian 53% Euro/Other 65% Total 62%	Māori 57% Pacific 57% Total 64.3%	75%	75%
Percentage of women aged 45-69 years who have a breast cancer screen in the last 2 years	GPS	Māori 59.4% Pacific 62.3% Asian 59.6% Euro/Other 67.8% Total 65.3%	Māori 62.3% Pacific 67.6% Asian 61.7% Euro/Other 72.2% Total 69.1%	70%	70%

¹ The denominator of this measure has changed to the Aotearoa Immunisation Register (AIR) which is derived from the National Health Identifier (NH) database and therefore is treated as a new measure.

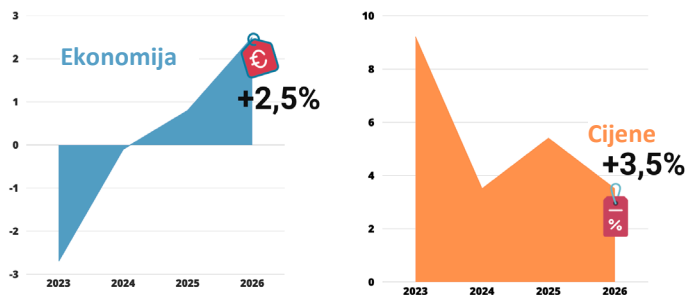
Estonija – strategija državnog budžeta

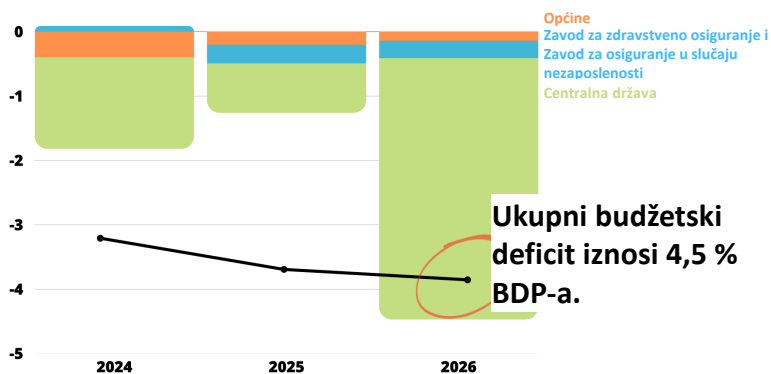
Estonija – godišnji budžet i plan za mjerenje učinaka

Budžet za građane

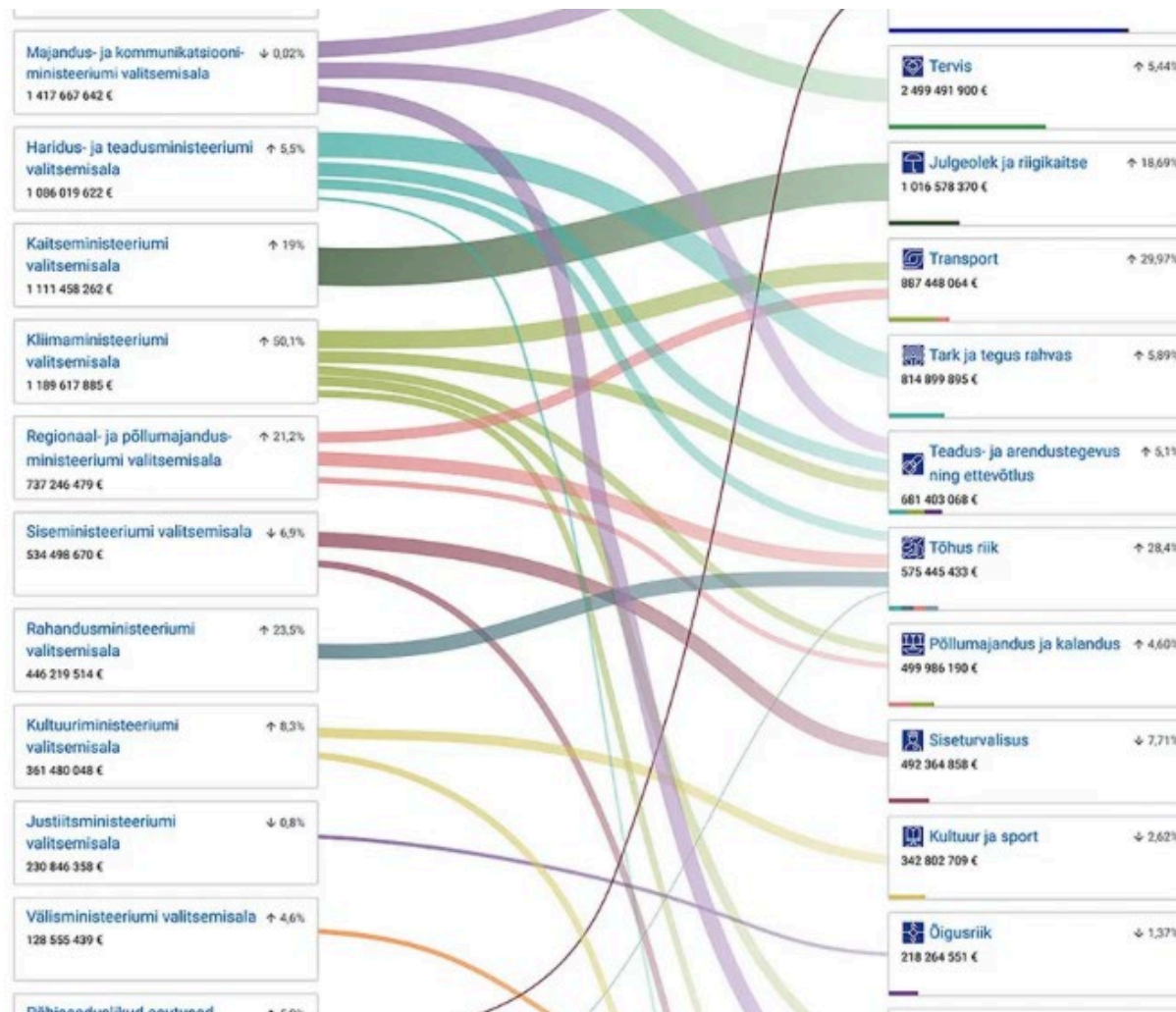
Ekonomsko okruženje na kojem se zasniva državni budžet

1 % BDP-a

Nadzorna ploča (engl. dashboard) budžeta

Godišnji izvještaji o učincima

Primjer Estonije

DRŽAVNO
RAČUNOVODSTVO I
REVIZIJA

Konsolidirani godišnji izvještaji
države

Konsolidirani godišnji izvještaji države

Ministarstvo financija nadležno je za točnost konsolidiranog godišnjeg izvještaja države i njegovo pravovremeno dostavljanje. Izvještaj obuhvaća sve državne institucije i pruža sveobuhvatan pregled njihovog financijskog stanja i učinaka u prethodnoj godini.

U konsolidiranom izvještaju navodi se financijsko stanje državnog sektora i učinci državnih akcijskih planova te procjena internih kontrola.

Konsolidirani izvještaj države sastoji se od dva dijela:

- ✘ Upravljački izvještaj (izvještaj posloводства) u kojem se navodi ekonomski razvoj države, uključujući razvoj javnog sektora i državnog sektora, postignuti ciljevi utvrđeni u akcijskim planovima i učinci. U izvještaju se daje mišljenje o državnom sustavu internih kontrola i organizaciji interne revizije.
- ✘ Konsolidirani i nekonsolidirani godišnji financijski izvještaji države, u kojima se navode financijski rezultati i financijsko stanje države, uključujući financijske podatke o izvršenju državnog budžeta.
- ✘ Obuhvaća i sažetak financijskih rezultata i financijskog stanja lokalnih vlasti, državnog sektora i javnog sektora.

Ministarstvo financija dostavlja konsolidirani izvještaj vladi i parlamentu (Riigikogu) do 31. kolovoza/avgusta svake godine. Točnost izvještaja i njegovu usklađenost sa zakonom ocjenjuje Državni uređivač reviziju, koji dostavlja svoja stajališta i prijedloge, a izvještaj zatim odobrava parlament (Riigikogu).

1 Upravljački izvještaj (izvještaj posloводства)

1.1 Financijski pregled sektora opće države

1.1.1 Ključni ekonomski i financijski indikatori za 2023.

Tablica 1. Ključni ekonomski i financijski indikatori

	2023.	2022.
Godišnji rast realnog BDP-a	-3,0 %	-0,5 %
Nezaposlenost	6,4 %	5,6 %
Inflacija	9,2 %	19,4 %
Rast plaća	11,5 %	11,6 %
Prihodi sektora opće države	14 734 milijuna eura	13 699 milijuna eura
Rashodi sektora opće države	15 130 milijuna eura	13 256 milijuna eura
Račun dobiti i gubitka sektora opće države	-397 milijuna eura	443 milijuna eura
Nominalni saldo budžeta sektora opće države	-3,4 % BDP-a	-1,0 % BDP-a
Strukturni saldo budžeta sektora opće države	-1,3 % BDP-a	-1,1 % BDP-a
Teret duga sektora opće države	19,6 % BDP-a	18,5 % BDP-a
Konsolidirane novčane rezerve sektora opće države	9,3 BDP-a	11,1 % BDP-a

Izvor: Državni zavod za statistiku Estonije (Statistics Estonia); Konsolidirani godišnji izvještaj države za 2023. Državni zavod za statistiku Estonije redovito preispituje i retroaktivno ažurira ekonomske i financijske indikatore, pa su podaci podložni izmjenama.

Predložak primjera izvještaja

Model za izvještavanje o učincima pojedinih programa. – Primjer: socijalna skrb

Pregled programa

- Svrha ovog poglavlja: Sažeti opis svrhe programa, političkog konteksta, ciljnih grupa i zakonske osnove za orijentaciju čitateljima i osiguravanje usklađenosti među ministarstvima, koji obuhvaća sljedeće:
- naziv programa
- nadležno ministarstvo / institucija
- zakonska osnova (npr. Zakon o socijalnoj skrbi, vladin program)
- cilj programa — jasna izjava
- ciljne grupe – tko ima koristi i na koji način
- povezanost s nacionalnom strategijom — brojčana oznaka + oblast politike
- promjene konteksta u izvještajnoj godini (npr. demografski trendovi, ekonomska ograničenja, zakonske izmjene).

Primjer teksta: „Programom socijalne skrbi nastoji se osigurati odgovarajuća zaštita prihoda ranjivih kućanstava te pružiti pristupačne socijalne usluge. Na program je 2023. utjecala povećana potražnja za hitnom pomoći zbog pritiska na troškove života.”

Ključne promjene tijekom godine

Svrha: Sažeti prikaz glavnih promjena koje utječu na učinke programa, koji obuhvaća sljedeće:

- novi zakoni ili reforme
- vanjski faktori koji utječu na rezultate (npr. priljev migranata, inflacija)
- krize / poremećaji (npr. pandemija, štrajkovi)
- projekti institucionalnog restrukturiranja ili digitalizacije.

Smjernice za tekstualni sadržaj: Navedite zašto su se dogodile promjene i na koji način su utjecale na učinke.

Provedene programske aktivnosti

Svrha: Pokazati što je zapravo učinjeno, povezano s izlaznim rezultatima. (Preporučena) struktura: Smjernice za tekstualni sadržaj: Navedite glavne inicijative i aktivnosti, a ne operativne detalje. Objasnite promjene plana: npr. kašnjenja, ubrzanja, proširenje plana.

Indikatori učinka

Indikatori krajnjih rezultata

Svrha: Procjena ostvarenja dugoročnih društvenih ciljeva programa. Ovo poglavlje treba sadržavati:

- definicije indikatora
- polazne vrijednosti
- godišnje ciljane vrijednosti
- ostvareni rezultat
- procjena (ostvareno / djelomično ostvareno / nije ostvareno)
- tekstualno objašnjenje

Formati tablica:

Indikator krajnjeg rezultata	Osnovna vrij.	Ciljana vrij. (godina)	Ostvareni rez.	Stanje	Objašnjenje
Stopa siromaštva među odraslim osobama s invaliditetom	32 %	2023.: 28 %	30 %		

Aktivnost	Definicija	Ostvareni izlazni rezultati	Komentari
A1	Npr. upravljanje socijalnim potporama	Obrađeno 425 tisuća zahtjeva	Povećanje broja digitalnih zahtjeva
A2	Pružanje usluga skrbi u zajednici	12 400 primatelja	

Preporučeni grafički prikaz: Linijski grafikon trendova za ključne indikatore krajnjih rezultata u posljednjih 5 do 10 godina. Pokazuje napredak, stagnaciju ili pogoršanje.

Predložak primjera izvještaja - nastavak

Financijski rezultati

Svrha: Objasniti razine izvršenja budžeta i razloge odstupanja.

Tablica izvršenja budžeta

Klasifika-cija	Odobreni budžet	Ostvareni rashodi	Izvršenje (%)	Objašnjenje odstupanja
Rashodi poslovanja	120 mil.	118 mil.	98 %	Korištenje usluga niže od očekivanog
Transferi (naknade)	310 mil.	332 mil.		

Preporučeni grafički prikaz. Stupičasti grafikon: Planirano u odnosu na ostvareno prema klasifikaciji troškova. Površinski grafikon: Višegodišnji trendovi potrošnje. Kružni grafikon: Udjeli potrošnje u ključnim komponentama.

Smjernice za tekstualni sadržaj: Navedite efikasnost, troškovne pritiske, uštede ili razloge za izvanredne izdatke.

Procjena učinaka programa

Svrha: Sveobuhvatna i deskriptivna evaluacija sveukupnih učinaka programa, s deskriptivnim opisom kako slijedi:

- ključna postignuća
- nedostaci i prepreke
- vanjski faktori koji utječu na učinke
- procjena korisnosti, efikasnosti i relevantnosti
- usporedba s prethodnim godinama
- problemi na razini sustava koji utječu na učinke (npr. IKT, kadrovanje, zakonska ograničenja).

Primjer teksta: „Premda se obuhvat programa proširio na pružanje skrbi u zajednici, ostvaren je ograničen napredak u smanjenju stope siromaštva zbog ekonomskih uvjeta i stagnacije na tržištu rada.”

Mjere i preporuke usmjerene na budućnost

Svrha: Utvrditi unapređenja koja se mogu uvesti u sljedećem ciklusu. To može uključivati:

- planirane reforme
- potrebne zakonske izmjene
- potrebni rebalansi budžeta
- mjere za izgradnju kapaciteta ili digitalizaciju.

Uvažavanje perspektiva različitih korisnika

Ovo poglavlje bavi se različitim vrstama izvještaja za različite korisničke grupe, pri čemu se u obzir uzimaju tri glavne grupe:

- opća javnost i mediji
- tijela koja provode zakonski nadzor, uključujući parlament, vrhovnu revizijsku instituciju i ostale neovisne fiskalne institucije
- stručna zajednica – sveučilišta, think tankovi za politike itd.

Studija se neće baviti internim korištenjem izvještaja vladinih dužnosnika. Interni korisnici imaju vrlo raznolike potrebe (npr. ministarstvo koje se bavi politikama u usporedbi s infrastrukturom ili pružanjem usluga), koje su također i promjenljive pa općeniti predlošci ne bi bili korisni.

Tablica

Analiza potreba korisnika

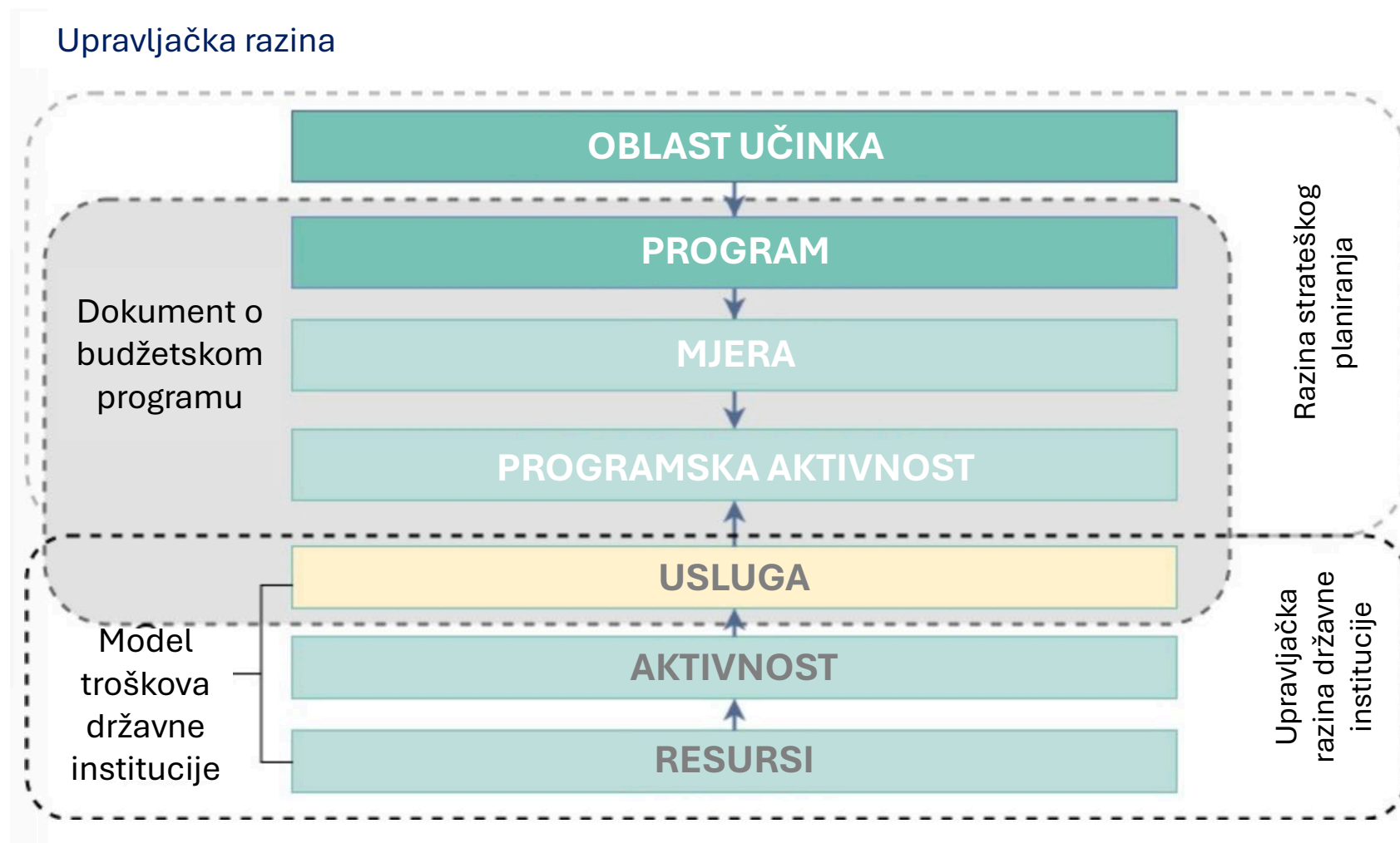
Korisnici	Potrebe	Osnovni proizvodi
Parlament i odbori	Detaljni opisi, grafikoni i tablice, indikatori učinka, analiza rizika.	Višegodišnje budžetske projekcije i obveze u pogledu učinaka, godišnji budžet i obveze u pogledu učinaka, izvještaj o rezultatima (izvršenju budžeta) na kraju godine.
Stručna zajednica – MFI, VRI i znanstveno-istraživačka tijela	Podaci otvorenog pristupa, analiza, povijesni podaci i projekcije.	Portal s podacima koji se mogu pretraživati, tehnički izvještaji s objašnjenjima, pristup osnovnim skupovima podataka s mogućnošću pretraživanja.
Opća javnost, mediji	Kratka, jednostavna objašnjenja, vizualni prikazi, koji se mogu citirati.	Budžet za građane, kratki isječci (kartice) za društvene medije, animacije.

Organizacija podataka

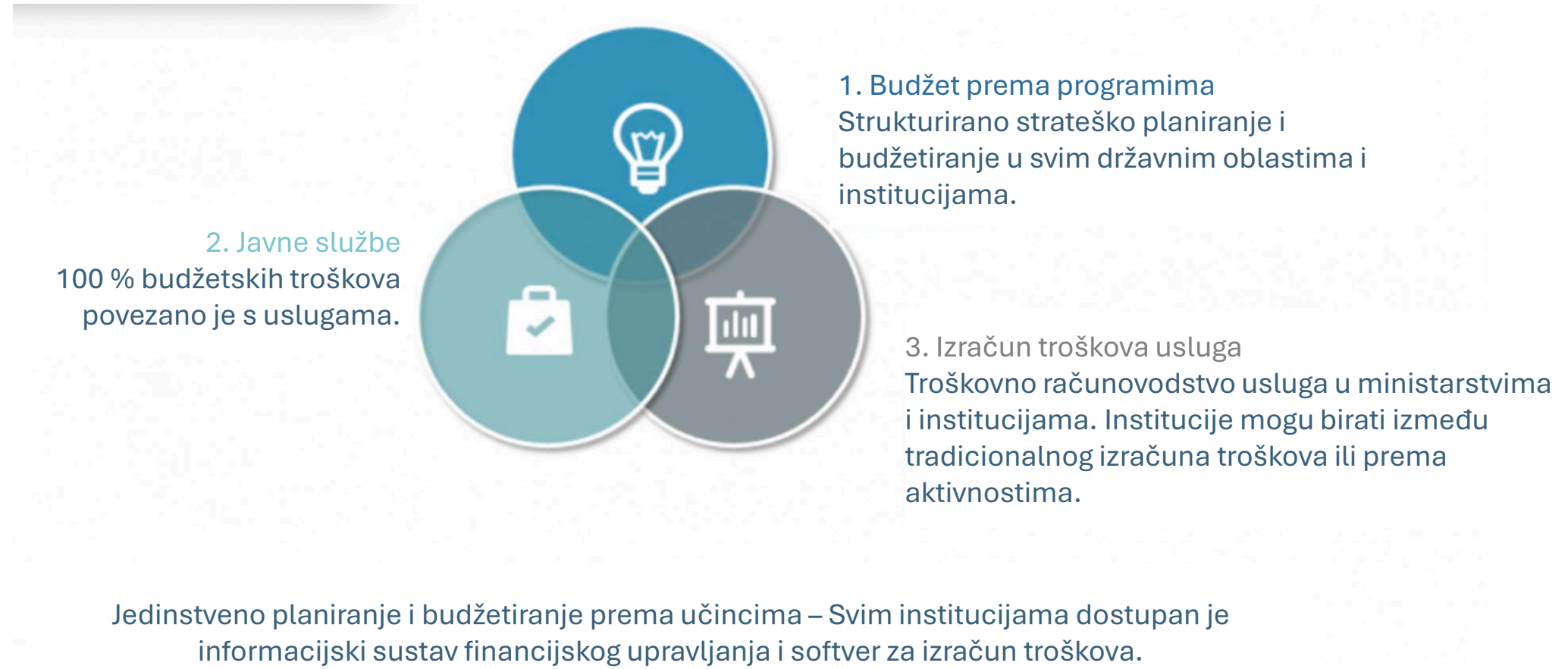
Slojevita piramida informacija o učincima.

Primjer Estonije – strukturiranje informacija o programima

Estonija – strukturiranje podataka i povezivanje s uslugama

Primjena informacijske tehnologije

Prikupljanje i preoblikovanje podataka

Procesima koji omogućuju izvlačenje/preoblikovanje/učitavanje podataka (engl. Extract, Transform, and Load, ETL) ili sličnim procesima prikupljaju se strukturirani i nestrukturirani podaci iz internih baza podataka, proračunskih tablica i vanjskih izvora. Jezero podataka.

Čišćenje i organizacija podataka

Usklađivanje, čišćenje i pohranjivanje podataka na optimizirani način za analitičke upite umjesto transakcijskih obrada, najčešće skladišta podataka.

Izrada podatkovnih modela

Podatkovni modeli ili podatkovne kocke omogućuju brzu višedimenzionalnu analizu. To se obično postiže s pomoću softvera za poslovnu inteligenciju (PI).

Analiza i rudarenje podataka

Primjena napredne analitike podataka, uključujući statističku analizu, rudarenje podataka i strojno učenje, radi otkrivanja trendova, obrazaca i nepravilnosti.

Vizualizacija i izvještavanje

Prikazivanje nalaza u intuitivnom i lako razumljivom formatu, kao što su interaktivne nadzorne ploče, grafikoni, dijagrami i karte.

Uloge i nadležnosti

Centar vlade – nadležan za oblast politike učinka i za oblast zakonskih propisa o učinku

MFIN – nadležan za izradu izvještaja, kvalitetu podataka i sistemsku IT podršku, smjernice za ministarstva

Suradnja među ključnim akterima – tko što treba učiniti?

Parlament/VRI – unapređenje kvalitete izvještavanja o učincima

EU – nadnacionalni standardi izvještavanja o učincima (europski semestar)

Hvala vam

ivorbeazley@icloud.com